

Po stopách spoločnej histórie 20. storočia - Funkcionalizmus
Výhradnú zodpovednosť za obsah tejto publikácie nesú jej autori a nedá sa stotožniť s oficiálnym stanoviskom Európskej únie

FUNKCIONALIZMUS

CENTRÁ MODERNY V MEDZIVOJNOVOM OBDOBÍ – fcentrá unkcionalizmu v Európe

Akad.arch. Ing. Igor Mrva

2025

Centrá funkcionalizmu v Európe

Funkcionalizmus v jeho „čistej“ podobe bol predovšetkým európskou záležitosťou. Najviac sa funkcionalizmus ujal v:

Nemecku

Holandsku

Československu

Ak budeme presadenie sa funkcionalizmu posudzovať podľa množstva realizácií, veľkosti krajiny a dĺžky obdobia, času počas ktorého sa v tej-ktorej krajine funkcionalizmus uplatňoval, tak na prvé miesto sa dostáva medzivojnové Československo.

Vo Francúzsku sa nepresadil a okrem diel Le Corbusiera nenašiel významnejšie uplatnenie.

Funkcionalizmus v Nemecku

Nemecko stálo v medzivojnovom období na čele architektonického diania v Európe. Prvou presvedčivou demonštráciou funkcionalistickej architektúry sa stala výstava moderného bývania v Štutgarte v roku 1927. Svojimi stavbami sa tu prezentovali také známe architektonické osobnosti akými boli, Le Corbusier (riešenie dvojdomu), M. W. Gropius, Mies van der Rohe, J.J.P. Oud a ďalší. Výstava priniesla rad typizovaných rodinných domov a presvedčivo demonštrovala princípy a možnosti funkcionalistickej architektúry.

Funkcionalizmus v Nemecku

Dvojdom od Le Corbusiera na sídlisku Weissenhof v Štutgarte.
1927

Funkcionalizmus v Nemecku

Frankfurt sa stal centrom pokusu o reformu bývania a racionalizáciu stavebníctva. Vznikli tu návrhy minimálnej kuchyne a boli tu po prvý krát v roku 1926 použité panelové prvky pri výstavbe kolónie Praunheim.

Vo Frankfurte nad Mohanom sa vtom čase pripravovala výstavba cca 1000 bytov a vyvstala aj otázka ako zariadiť kuchyňu. Vyriešením tohto problému bola poverená architektka Margarete Schütte-Lihotzky. V Roku 1926 navrhla „frankfurtskú kuchyňu“ predchodkyňu dnešných kuchýň na mieru.

Funkcionalizmus v Nemecku - Bauhaus

V dvadsiatich rokoch minulého storočia zohrala významnú úlohu na poli funkcionalizmu škola Bauhaus ktorá vznikla v roku 1919 vo Vaimare zlúčením dvoch škôl vedených do tej doby belgičanom Henrim van de Veldem a nemcom Walterom Gropiusom.

Funkcionalizmu v Nemecku - Bauhaus

V roku 1923 vyhlásil Walter Gropius zásadu koordinácie všetkých tvorivých síl na racionálnej báze tak, aby v architektúre dosiahli svojho zjednotenia. Za cieľ Bauhausu považoval kolektívne dielo. V Bauhause sa sústredili ako učitelia najvýznamnejší predstavitelia európskej moderny.

Z výtvarníkov napr. W. Kandinsky a P. Klee.

Z architektov napr. M. Breuer, H. Mayer (druhý riaditeľ Bauhausu) a Mies van der Rohe, ktorý bol aj jeho posledným riaditeľom.

V roku 1925, po vyhnaní Bauhausu z Weimaru presídlila škola do Dessau.

V roku 1933 bol Bauhaus pod politickým tlakom definitívne rozpustený.

Funkcionalizmus v Nemecku - Bauhaus

Walter Gropius

Budova Bauhausu v Dessau 1925-26

Funkcionalizmus v Nemecku - Bauhaus

Ludwig Mies van der Rohe a kolektív
Usadlosť Weissenhof, Stuttgart 1924-27

Funkcionalizmus v Nemecku - Bauhaus

Ludwig Mies van der Rohe

Nemecký výstavný pavilón v Barcelone 1929

Funkcionalizmus v Nemecku - Bauhaus

Ludwig Mies van der Rohe

Nemecký výstavný pavilón v Barcelone 1929

